

Naar aanleiding van het principeverzoek d.d. 5 oktober 2023 van Zilverzand Exploitatie Beaujean BV zijn tijdens de vergadering van de Raadscommissie Ruimtelijke Ontwikkeling en Economie d.d. 31-10-2023 meerdere vragen gesteld. Hieronder worden de desbetreffende vragen van een antwoord voorzien.

Vraag 1: Wat was bekend bij de aankoop van kavels in Bousberg? Wat was de houding van het college destijds?

Antwoord:

Ten tijde van de ontwikkeling van een woningbouwplan voor de locatie van de voormalige camping De Bousberg heeft de firma Beaujean zich gemeld en zich op het standpunt gesteld dat de woningbouw niet wenselijk is omdat dit in de weg staat aan de ontgrondingsplannen van de firma Beaujean. Omdat Beaujean weliswaar eigendommen had in het gebied, maar geen rechten om ter plaatse te ontgronden, hebben wij deze bezwaren destijds tot in hoogste instantie bestreden. De Afdeling bestuursrechtspraak heeft ons verweer overgenomen en het beroep ongegrond verklaard.

De ontgrondingsplannen die destijds voorlagen waren overigens beduidend groter dan het plan waar thans medewerking voor wordt gevraagd.

In die periode (2006) heeft de gemeenteraad ook besloten om geen medewerking te verlenen aan de voorgenomen ontgroning van firma Beaujean; (zie bijlage).

In 2017 is wederom een principeverzoek ingediend voor een ontgroning in de Kakert. Dit verzoek is met een positief advies voorgelegd aan het college. Besluitvorming is destijds aangehouden i.v.m. afwezigheid verantwoordelijke wethouder. Kort daarop viel het college i.v.m. herindelingsdossier. Beaujean heeft daarop verzocht om besluitvorming uit te stellen tot een later moment.

Vraag 2: Hoeveel ontvangt Beaujean per kubieke meter zilverzand en hoeveel ontvangt de gemeente?

Antwoord: Beaujean heeft desgevraagd medegedeeld dat de verkoopprijzen van zilverzand voor de door Beaujean samengestelde zanden niet gelijk zijn (deze is afhankelijk van kwaliteit). Het gewonnen zand moet eerst bewerkt worden naar de kwaliteiten die de industrie nodig heeft als grondstof. Afhankelijk van de marktvraag worden de kwaliteiten gemaakt, voor zover mogelijk op basis van het aanwezige zand in de groeves. De kosten voor winning, het zandveredelingsproces, transport en de markt situatie bepalen uiteindelijk de prijs. Over de bijdrage aan de gemeente dienen de onderhandelingen nog plaats te vinden. In het principeverzoek heeft Beaujean het voorstel gedaan om een bijdrage te leveren van € 1,- per m³ te ontgraven zilverzand.

Vraag 3: Waarom heeft het college nu een andere mening over de ontgraving door Beaujean?

Antwoord: Het eerdere plan van Beaujean betrof een veel groter gebied (zie bijgevoegde tekening) met een veel grote impact op de omgeving. Realisering van die plannen zou ertoe leiden dat het woningbouwplan Bousberg onuitvoerbaar zou worden.

Het huidige plan is veel kleinschaliger. De doorlooptijd is beperkt, de eerste fase bestaat uit het herinrichten van het aan de Bousberg grenzende perceel, dat tevens als uitloopegebied voor de bewoners wordt opengesteld, de andere ontgrondingsfasen zijn kleinschalig en worden direct afgewerkt, er wordt gebruikt met elektrische apparatuur en de ontsluiting / aan- en afvoer gaat niet

door woongebieden. Daarnaast betreft het een droge winning die gefaseerd plaatsvindt met minder impact op de omgeving. Daarnaast worden natuurwaarden op de langere termijn versterkt en wordt een uitloopgebied gerealiseerd.

Al met al is het college van oordeel dat de initiatiefnemer op voorhand al heel goed heeft doordacht op welke wijze de ontgronding kan worden uitgevoerd met minimale impact op de woonomgeving en voldoende compensatie.

Vraag 4: Hoe verhoudt dit zich tot het raadsbesluit van 15 december 2005? Waarom wordt dit heroverwogen?

Antwoord:

Het antwoord op deze vragen blijkt uit de antwoorden op de voorgaande 2 vragen. Er is sprake van 2 verschillende plannen met een wezenlijk andere impact op de woonomgeving.

Vraag 5: Waarom meent het college dat er in 2005 geen maatschappelijk belang was en nu wel?

Antwoord:

In de besluitvorming in 2005 / 2006 is aangegeven dat het destijds voorzienbaar was dat er voldoende winmogelijkheden waren voor hoogwaardig mioceenzand tot 2015 (en mogelijk tot 2026). Destijds was er daarom geen sprake van een zwaarwegend maatschappelijk belang.

Zilverzand betreft een hoogwaardige grondstof die gebruikt voor de chemische- en keramische industrie. De winning concentreert zich in de omgeving van Heerlen Noord / Kakert, omdat deze grondstof in Nederland alleen in deze omgeving voorkomt. Op dit moment beschikt ZEB over 3 winlocaties, waar hoofdzakelijk nog natte winning onder de grondwaterspiegel plaatsvindt. Op twee locaties (Vrieheide en Heerenweg West) stopt de winning per eind 2025. Hierdoor kan ZEB niet meer voldoen aan de specifieke vraag naar kwaliteiten van het zand.

Door droog zilverzand te winnen in het gebied “De Kakert” kan wel weer voldaan worden aan de vraag vanuit de markt. Met het huidige verzoek van Beaujean zijn naast het bedrijfsbelang en het belang van voldoende beschikbaarheid van deze grondstof ook andere belangen gemoeid.

Door de herinrichting van het gebied verandert het gebied op een dusdanige wijze dat de biodiversiteit over het gehele gebied verbetert. Naast biodiversiteit wordt het uiterlijk van het landschap uiteindelijk veel aantrekkelijker voor recreanten. Ook wordt het hele gebied toegankelijk als uitloopgebied, waar dat nu niet het geval is. Daarnaast wordt het bestaande bosgebied versterkt en verbeterd, wordt de mountainbikeroute verlegd en verbeterd waardoor o.a. de gevaarlijke aansluiting op de grote Heiweg zal verdwijnen. Het gebied zal grotendeels overgedragen worden aan Natuurmonumenten en onderdeel gaan uitmaken van de Brunssummerheide.

Vraag 6: Op basis van welke overtuiging denkt het college dat de ontgravingsvergunning nu niet opnieuw wordt verlengd?

Antwoord: Hierover zullen bindende afspraken worden gemaakt met de provincie Limburg en Beaujean. Zoals in de documenten opgenomen is voor Beaujean 2032 de einddatum van de activiteiten gekoppeld aan de zandwinning.

Vraag 7: Zijn er onderzoeken die aantonen dat de stikstofdepositie niet zal toenemen?

Antwoord: Er zijn strikte voorwaarden voor de stikstof depositie in N2000 gebieden. Middels de input van machines in Arius Calculator wordt dit berekend.

Vraag 8: Waarom is gekozen voor deze locatie en niet voor een opstelpunt aan de andere kant van het plangebied?

Antwoord: Tijdens de commissievergadering werd door raadsleden aangegeven dat de machines geparkeerd en geladen zouden worden dicht bij de bebouwing. In het plan is aangegeven dat het laadpunt direct naast de Grote Heiweg wordt geplaatst. Deze locatie is verder van de bebouwing verwijderd.

Vraag 9: Wat is de impact op de natuur en de omwonenden?

Antwoord: Agrarische gronden worden grotendeels omgevormd tot natuur, de mountainbike route wordt veiliger, het uitloopgebied wordt groter en het huidige bos wordt gehandhaafd. De overlast voor de omwonenden wordt beperkt door verschillende maatregelen, zoals het aanleggen van een wal, het werken onder het maaiveld-niveau, het aanleggen van een aparte werfroute naar de provinciale weg en het werken in fases.

Vraag 10: Buiten het plangebied wordt er gereden met dieselloertuigen, hoe verhoudt dit zich tot stikstof.

Antwoord: Voor de vergunningsverlening dient een Stikstof depositie berekening (Arius calculator) te worden gemaakt. Deze berekening maakt duidelijk welke invloed alle transport bewegingen hebben op de stikstof depositie. Uiteraard wordt er voldaan aan de strikte voorwaarden voor de stikstof depositie.

Vraag 11: Hoe kan het trafohuis hier wel geplaatst worden en hoe verhoudt zich dit tot de volgende fases van Bousberg wat betreft aansluiting?

Antwoord: Er is al een trafostation aanwezig aan de noordzijde van het plangebied waarop het vermogen -welk noodzakelijk is voor de zandwinning- voorhanden is. Het elektrisch vermogen van het laadpunt ten behoeve van de zandwinning is gelijk aan het elektrisch vermogen voor de elektrische aansluiting van drie gas-loze woningen.

Vraag 12: Hoe past dit plan in de ontwikkeling van de volgende fases van Bousberg?

Antwoord: Er is geen echte relatie met fase 3 en 4 van de Bousberg. Het te ontgronden gebied ligt op zodanige afstand van de Bousberg dat beide ontwikkelingen goed naast elkaar kunnen bestaan. Het voordeel voor de nieuwe bewoners van de Bousberg is, dat initiatiefnemer voornemens is om de agrarische gronden die grenzen aan fase 3 en 4 open te stellen als uitloopgebied en in te richten als wandelgebied.

Vraag 13: Waarom is er geen dialoog gevoerd voor het principeverzoek? Waarom wel met Heerlen?

Antwoord: Er is in het proces door Beaujean ervoor gekozen om eerst ambtelijk en bestuurlijk te verkennen onder welke voorwaarden een zandwinning in de Kakert wellicht mogelijk is. Op basis van de eerdere plannen die met gemeente en provincie in 2018 besproken zijn, is er door initiatiefnemer gezocht naar verbeteringen door de winning beperkter op te zetten. Op basis van de randvoorwaarden zou het proces opgestart kunnen worden behorende bij wijziging van het omgevingsplan, daartoe behoort ook participatie. Daarom is ook in het principe verzoek de randvoorwaarde vermeld: "participatie met de omgeving". Met de Gemeente Heerlen is geen contact geweest over dit plan

wel met het bestuur van de gemeente Landgraaf, Natuurmonumenten, Stichting Behoud Brunssummerheide en Bewonerscollectief BuurSibelco.

Vraag 14: Wat zijn de gevolgen van het plan voor directe en indirecte werkgelegenheid?

Antwoord: De beëindiging van de winningsactiviteiten door Beaujean is al vastgelegd op 2030/2032 of de Kakert nu wel of niet doorgaat; de Kakert zal geen verlenging van de einddatum met zich meebrengen. De winning in de Kakert maakt het wel mogelijk om met de volle bezetting tot het einde van de zandwinning door te gaan. Bij Beaujean zijn 15 Fte werkzaam en indirect ca 10 Fte. Bij het niet doorgaan van de winning in de Kakert zal het personeelsbestand eerder afgebouwd moeten worden.

Vraag 15: Welk materieel zal niet elektrisch zijn?

Antwoord: Het tijdens de werkzaamheden in te zetten materieel zal hybride of elektrisch zijn. Uiteraard wordt voldaan aan de uitkomsten van de Arius calculator; deze berekening geeft de uitkomst over de Stikstof depositie in N2000 gebieden, waarbij de stikstof-emissie van alle in te zetten machines en transportmiddelen als input dient.

Vraag 16: Wat is het standpunt van de provincie Limburg over het plan?

Antwoord: De provincie heeft te kennen gegeven dat eerst het standpunt van de gemeente wordt afgewacht. Indien de gemeente bereid is om het omgevingsplan te wijzigen en indien daarnaast aan alle wettelijke vereisten wordt voldaan, dan is de provincie het bevoegd gezag tot verlening van de ontgrondingsvergunning.

Vraag 17: Is burgerparticipatie alleen informeren of ook draagvlak creëren?

Antwoord:

Het draagvlak in de omgeving wordt kwalitatief gewogen in het kader van de integrale belangenafweging die bij alle besluitvorming aan de orde is. Dat betekent dat de belangen van de bewoners, zoals die o.a. kenbaar worden gemaakt tijdens de informatiesessies, bij besluitvorming worden afgezet tegen de andere bij dit besluit betrokken belangen. Draagvlak is geen voorwaarde om een positief besluit te nemen op een verzoek. Participatie is een middel om tot draagvlak te komen, maar het kan altijd zo zijn, dat andere belangen zwaarder wegen dan de belangen waar omwonenden aandacht voor vragen.

Vraag 18: Waarom kan er geen randweg komen vanwege stikstof, terwijl dit plan wel wordt onderbouwd? Kan dezelfde elektrische voertuigen gebruikt worden voor de randweg?

Antwoord:

Het betreft hier twee totaal verschillende projecten die voor wat betreft het aspect stikstof niet met elkaar vergelijkbaar zijn. Voor ieder project afzonderlijk dient een Arius berekening gemaakt te worden. Deze berekening geeft de uitkomst over de Stikstof depositie in N2000 gebieden, waarbij de stikstof-emissie van alle in te zetten machines en transportmiddelen als input dient.

Vraag 19: Wat is de invloed van de raad na het nemen van het principebesluit?

Antwoord: De besluitvorming ten aanzien van de noodzakelijke wijziging van het onderliggende Omgevingsplan ligt bij de raad.

Vraag 20: Welke impact heeft dit plan op de leefbaarheid, met name geluidsoverlast door de rijdende vrachtauto's en graafmachines?

Antwoord: de overlast voor de omwonenden wordt beperkt door verschillende maatregelen, zoals het aanleggen van een wal, het werken onder het maaiveld-niveau, het aanleggen van een aparte werfroute naar de provinciale weg en het werken in fases.

Vraag 21: Is bekend hoeveel iedere m3 zilverzand op de markt opbrengt?

Antwoord: Beaujean heeft desgevraagd medegedeeld dat de verkoopprijzen van zilverzand voor de door Beaujean samengestelde zanden niet gelijk zijn (deze is afhankelijk van kwaliteit). Het gewonnen zand moet eerst bewerkt worden naar de kwaliteiten die de industrie nodig heeft als grondstof. Afhankelijk van de marktvraag worden de kwaliteiten gemaakt, voor zover mogelijk op basis van het aanwezige zand in de groeves. De kosten voor winning, het zandveredelingsproces, transport en de markt situatie bepalen uiteindelijk de prijs.